Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság
Az elnök

07.11.2023

David McAllister úr
elnök
Külügyi Bizottság
BRÜSSZEL

Tárgy: Vélemény az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról – 2023. évi éves jelentés (2023/2118(INI))

Tisztelt Elnök Úr!

A fent említett eljárás keretében a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság azt a feladatot kapta, hogy nyilvánítson véleményt az Ön bizottsága számára. A bizottság 2023. július 13-án írásbeli eljárás keretében úgy határozott, hogy levél formájában nyilvánít véleményt.

A Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság november 7-i ülésén[1] megvizsgálta a kérdést. Az ülésen a bizottság úgy határozott, hogy felkéri a Külügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy az állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat.

Tisztelettel:

Robert Biedroń

[1] A zárószavazáson jelen voltak: Isabella Adinolfi, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans, Angelika Winzig, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

JAVASLATOK

1. elítéli az emberi jogok – többek között a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség – folyamatos visszaszorulását, mivel a női újságírók, aktivisták és emberijog-védők, köztük a szexuális és reproduktív egészség és jogok védelmezői különösen veszélyeztetettek és gyakorta válnak célponttá; elítéli az emberi jogok súlyos megsértését, amely Afganisztánban a tálibok hatalomátvétele óta tapasztalható, különös tekintettel a nők és lányok jogainak elnyomására törekvő nemi apartheid politikájára; elítéli az iráni parlamentet, amiért drákói új jogszabályt fogadott el, amely szigorúbb büntetéseket szab ki a hidzsábszabályokat megsértő nőkre; megismétli, hogy szilárdan támogatja az iráni Nő, Élet, Szabadság Mozgalmat; megjegyzi továbbá, hogy a demokrácia működéséhez elengedhetetlen az emberi jogok tiszteletben tartása; ismételten felszólít a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. cselekvési terv teljes körű végrehajtására, valamint arra, hogy a nemek közötti egyenlőségre, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelésére irányuló politikák váljanak prioritássá az EU külkapcsolataiban, a kétoldalú és a többoldalú fórumokon; hangsúlyozza, hogy az alapvető jogok és szabadságok tiszteletben tartásának az uniós csatlakozási folyamat nélkülözhetetlen részét kell képeznie; hangsúlyozza, hogy az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság kölcsönösen függenek egymástól, és az uniós értékeket valamennyi uniós tagállamnak teljes mértékben tiszteletben kell tartania; hangsúlyozza, hogy az EU-nak tiszteletben kell tartania az alapvető jogokat, különös tekintettel annak külső dimenziójára annak érdekében, hogy hiteles szereplő legyen az európai és globális külkapcsolatokban, többek között a nők és az LMBTI-személyek számára is; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a tagállamokban egyre gyakoribbak a nemek közötti egyenlőség elleni, antidemokratikus és homofób kezdeményezések; hangsúlyozza, hogy a 2019-ben Lengyelországban bevezetett LMBTI-mentes övezeteknek és Szlovákiában a homofób gyilkosságoknak nincs helye Uniónkban, és felszólítja az érintett tagállamok populista pártjait, hogy a tolerancia gyakorlása révén tartsák tiszteletben az egyén méltóságát; tudomásul veszi a szexuális és reproduktív egészség és jogok – amelyek alapvető jogok – terén tapasztalható növekvő visszaesést, és hangsúlyozza, hogy a szexuális és reproduktív egészség és jogok elleni támadások az antidemokratikus szereplők bevett taktikái közé tartoznak, amelyek tovább erodálják a jogokat és szabadságokat az Európai Unióban és nemzetközi szinten;

2. hangsúlyozza, hogy a nők és lányok, köztük az LMBTI-személyek kiszolgáltatottabbak a konfliktusok idején; elítéli Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított és illegális háborúját, amely aránytalan következményekkel jár a nőkre és lányokra nézve; elismeri az ukrán női katonák és a nem harci támogatást nyújtó nők bátorságát, ami a helyszíni védelem második vonalát jelenti; kéri, hogy Oroszországot vonják felelősségre az emberi jogok megsértésének nők és lányok ellen irányuló valamennyi esete miatt, beleértve többek között, de nem kizárólagosan a nemi alapú erőszak, például a szexuális erőszak és a nemi erőszak valamennyi megnyilvánulását; felszólít annak biztosítására, hogy minden áldozat hozzáférjen az igazságszolgáltatáshoz;

3. határozottan elítéli a nemi alapú erőszak minden formáját, és határozott fellépésre szólít fel a szexuális erőszak háborús fegyverként való alkalmazásának felszámolása, az áldozatok védelme és segítése, valamint az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésük

javítása érdekében; megjegyzi, hogy az ENSZ BT 1820 (2008) sz. határozatával összhangban a nemi erőszak és a szexuális erőszak egyéb formái háborús bűncselekménynek, emberiesség elleni bűncselekménynek vagy népirtáshoz kapcsolódó konstitutív cselekménynek minősülhetnek; felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek eleget az ilyen cselekményekért felelős személyek büntetőeljárás alá vonására vonatkozó kötelezettségeiknek, és hangsúlyozza a büntetlenség felszámolásának fontosságát; aggodalommal veszi tudomásul a női nemi szervek megcsonkításának, a gyermek- és kényszerházasságoknak, a becsület ürügyén elkövetett erőszaknak, az erkölcsrendészetnek, valamint a nőkkel és lányokkal folytatott kereskedelemnek az alkalmazását; üdvözli az EU Isztambuli Egyezményhez való csatlakozását, és arra ösztönzi az összes európai országot, hogy hajtsa végre azt; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nemi alapú erőszakot az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése szerinti bűncselekményi területként azonosítsák, és megismétli, hogy az uniós jogban bűncselekménnyé kell nyilvánítani a beleegyezés hiányán alapuló nemi erőszakot;

4. hangsúlyozza, hogy az etnikai, vallási és világnézeti kisebbségekbe tartozó nők és lányok még inkább ki vannak téve a nemi alapú erőszaknak és megkülönböztetésnek; kiemeli az LMBTI+-személyek folyamatos hátrányos megkülönböztetését, és felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy egyértelműen ítéljék el a megbélyegzést, a gyűlölet-bűncselekményeket és a gyűlöletbeszédet, az üldöztetést, az úgynevezett „átnevelő terápiákat”, az interszexuális személyek nemi szerveinek megcsonkítását, a korrekciós nemi erőszakot és az erőszak minden formáját;

5. hangsúlyozza, hogy a szexuális és reproduktív egészség és jogok emberi jogok, és azokat az uniós tagállamoknak a nemzetközi emberi jogi normákkal összhangban fenn kell tartaniuk, és mély aggodalmát fejezi ki a nemek közötti egyenlőség és a szexuális és reproduktív egészség és jogok terén tapasztalható globális visszaesés miatt, többek között az EU-ban is; elítéli a lengyel Alkotmánybíróság 2020. októberi határozatát és a magyar kormány azon döntését, hogy az abortuszt keresőket arra kényszeríti, hogy meghallgassák a magzati szívverést, és felszólít e határozatok azonnali visszafordítására; hangsúlyozza, hogy jó példát kell mutatni, és megismétli arra irányuló felhívását, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzítsék a jogszerű és biztonságos abortuszhoz való jogot; felhívja az EU-t, hogy az emberi jogok előmozdításának és a fenntartható fejlődési célok elérésének részeként kezelje prioritásként a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférést; felszólít a szexuális és reprodukciós egészséghez és jogokhoz való hozzáférés előmozdításában és megkönnyítésében részt vevő emberijog-védők és civil társadalmi szervezetek támogatására, akiknek munkáját a civil társadalom mozgásterének szűkülése fenyegeti; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő humanitárius segítségnyújtásra van szükség annak érdekében, hogy az eljusson a leginkább rászorulókhoz; felszólít a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal kapcsolatos szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférésre, valamint különösen a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal foglalkozó egészségügyi központok hozzáférhetőségére, beleértve az átfogó családtervezést, a fogamzásgátlást és az elfogulatlan tájékoztatást, a terhesgondozást, a szülést és a szülés utáni ellátást, valamint a HIV-kezelést, beleértve a PEP/PREP gyógyszereket is; ismét megerősíti, hogy a jó minőségű, átfogó szexuális és reproduktív egészség, jogok és szolgáltatások megtagadása a nemi alapú erőszak egyik formája; hangsúlyozza, hogy a nőknek és lányoknak folyamatosan hozzá kell férniük a szexuális és reproduktív egészségügyi

szolgáltatásokhoz a konfliktusok és a lakóhelyelhagyás során, beleértve a biztonságos szüléshez, a családtervezési szolgáltatásokhoz, a legális és biztonságos abortuszhoz, valamint a nemi erőszak klinikai kezeléséhez való hozzáférést is; kéri, hogy bocsássanak rendelkezésre finanszírozást az alapvető és életmentő szexuális és reproduktív egészségügyi ellátás biztosítására, összhangban az ENSZ minimális kezdeti szolgáltatási csomagjával; elítéli a szexuális és reproduktív egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megbélyegzésére és csökkentésére irányuló egyéb folyamatos kísérleteket; elítéli a nők fogamzásgátláshoz vagy abortuszhoz való hozzáférését segítő aktivistákkal szembeni fenyegetéseket, támadásokat és büntetéseket, például a lengyelországi Justyna Wydrzynska 2023. márciusi elítélését;

6. kiemeli annak fontosságát, hogy a nők társadalmi szerepvállalásának és jogaik teljes körű gyakorlásának előfeltételeként biztosítsák a minőségi oktatáshoz való hozzáférést és az esélyegyenlőséget; ismételten hangsúlyozza az életkornak megfelelő, tényeken alapuló átfogó szexuális oktatás fontosságát mind az EU-n belül, mind azon kívül, a nemi sztereotípiák és a káros társadalmi normák felszámolása érdekében; megjegyzi, hogy a készségek elsajátításában, a tisztességes munka és a jövő munkahelyei érdekében, valamint a nemi sztereotípiák és előítéletek felszámolásában fontos szerepet játszik az átfogó oktatás, beleértve többek között a tudományos oktatást, például a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika tantárgyakat.

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK JEGYZÉKE, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT

A következő felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült. Az előadó a következő szervezetektől vagy személyektől kapott információkat a vélemény elkészítése során, egészen a jelentés bizottsági elfogadásáig:

Szervezet és/vagy személy
Az előadó kijelenti, hogy nem kapott észrevételeket sem szervezetektől, sem személyektől. Előadó: Arba Kokalari